

عیدی ئافرتهی دوو گیان که میردهکهی مرد بیټ

عدة الحامل المتوفی عنها زوجها

< کوردی - کردی - kurdish >

سهماحهتی شیخ عبد العزیز بن باز (پهحهتهی خوی ئی بیټ)

سماحة الشيخ عبد العزيز بن باز (رحمه الله)

وهرگیڕانی: دهستهی زمانی کوردی له مائپهری ئیسلام هوس

پیداچونهوهی: پشتیوان سابیر عهزیز

ترجمة: فريق اللغة الكردية بموقع دار الإسلام

مراجعة: بشتیوان صابر عزیز

عیدہی نافرہتی دوو گیان کہ میړدہکےی مرد بیټ

ئەم پرسیاره ئاراسته‌ی شیخ عبد العزیز بن باز کراوه (په‌حمه‌تی خوای لی بیټ) :-

پرسیار: ئایا ئەو نافرہتہی کہ میړدہکےی دەمریټ و له هه‌مان کاتدا سکی پرہ و دوو گیانہ، ئایا به بوونی منالہکےی عیدہی تہ‌واو دەبیټ و له تازیه‌یش دہردہ‌چپټ؟ یان دەبیټ هہر بەردہ‌وام بیټ تاوہ‌کو چوار مانگ و دە رۆژ تہ‌واو دەکات؟ تانہت ئەگەر دواي مردنی میړدہکےی به یه‌ک مانگ منالہکے‌یشی ببیټ؟

وه‌لام: سوپاس وستایش بۆ خوای گہ‌ورہ ومیہرہ‌بان وه درود وصلات وسه‌لام بۆ سہر محمدی کوری عہ‌دولاً و ئال و بہیت و یار ویاوہر و شوینکە‌وتوانی هہ‌تا هہ‌تایه .

ئەو نافرہتہی کہ میړدہکےی دەمریټ وژنہکےی دوو گیانہ عیدہکےی (واتا: ئەو ماوہیہی کہ دەبیټ به‌سہری بہریټ تاوہ‌کو بتوانیټ شوو بکاتہ‌وہ) ئەوہیہ کہ پاش مردنی میړدہکےی منالہکےی ببیټ هہرچہ‌ند ماوہیہ‌کی کہ‌میش بیټ، واتا: پیویست ناکات چوار مانگ و دە رۆژ چاوہ‌روانی بکات بۆ ئەوہی شوو بکاتہ‌وہ، ئەویش به‌لگہی ئەو ئایہتہی کہ خوای گہ‌ورہ دہفہرمویټ: ﴿وَأُولَٰئِكَ الْأَحْمَالُ أَجْلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ﴾ [الطلاق: 4]، واتا: ئەو نافرہتانه‌ش کہ سکیان هہیہ ماوہ‌کە (عیدہ) یان ئەوہ‌ندہیہ تا سکہ‌کیان دادہ‌نین .

ئەم ئایہتہی کہ باسمانکرد ئایہتیکی گشتگیرہ و هہ‌موو نافرہتیټ دہ‌گریټہ‌وہ کہ سکیی پر بیټ، جا ئەو نافرہتہ تہ‌لاق درا بیټ و سکی پر بیټ، یان پیاوہکےی مرد بیټ و سکی پر بیټ، ئەوا هہیچ جیاوازیان نیہ، تہ‌نہا هہیندہ له‌سہریان واجبه کہ منالہکےیان ببیټ، چونکہ پەحمی نافرہتی سکپر و دوو گیان به مال بوونہکےی له پیاوی یه‌کەم پاک دەبیټہ‌وہ، بۆیہ له‌م کاتہ‌دا حساب بۆ ماوہ ناکریټ به‌لکو حساب بۆ بوونی منالہکە و پاک بوونہ‌وہی رەحمی نافرہتہکە دہ‌کریټ، ئەگەر چی ئەو منالہ بوونہ هہشت یان نو مانگی‌شی پی بجیټ، بۆیہ ئەگەر بیټو نافرہتیټ میړدہکےی مرد یان تہ‌لاق‌درا، و

دوو گیان بوو، به لّام سکه کهی له ههفتهی یه کهم ودوهه میدا بوو، نابیت بلّیین ماوه (عدة) هکهی چوار مانگ و ده رۆژ، چونکه به چوار مانگ و ده رۆژ ئەو ئافرته منالّه کهی نابیت، به لّکو ماوه یه کهی زیارتی پّیویسته تاوه کو منالّه کهی ده بیت، بۆ ههیه پّیویستی به ههشت تا نو مانگ هه بیت، چونکه له ئەصل و بنه مادا حکمهتی دانانی (عدة) بۆ ئافرتهی ته لّقدراو یان میر مردوو، بۆ ئەوه یه که رهحمیان پاک بیته وه له هه موو په یوه ندیه ک به پیاوی یه که مه وه، وه بۆ ئەوه ش که نه سه بی هه یچ که سیکیش تیکه لاو نه بیت له گه ل نه سه بی که سیکی تردا، به لّگه ش بۆ ئەوه ی که ئافره تیک میرده کهی مرد و هو ی دوو گیان بوو عیده کهی ته نها دانانی سک و بوونی منالّه که یه تی ئەم رپوا یه ته ی سوبه یعه ی ئەسه لمیه که له سه حیجی بوخاری و موسلیمدا هاتوو: "أنها كانت تحت سعد بن خولة وهو من بني عامر بن لؤي وكان ممن شهد بدرا فتوفي عنها في حجة الوداع وهي حامل فلم تنشب أن وضعت حملها بعد وفاته فلما تعلت من نفاسها تجملت للخطاب فدخل عليها أبو السنا بل بن بعكك رجل من بني عبد الدار فقال لها ما لي أراك تجملت للخطاب ترجين النكاح فإنك والله ما أنت بناكح حتى تمر عليك أربعة أشهر وعشر قالت سبيعة فلما قال لي ذلك جمعت على ثيابي حين أمسيت وأتيت رسول الله صلى الله عليه وسلم فسألته عن ذلك فأفتاني بأني قد حللت حين وضعت حملی وأمرني بالتزوج إن بدا لي" [رواه البخاري ومسلم] .

واتا : سوبه یعه ی ئەسه لمیه که خیزانی سه عدی کورپی خه وله بوو که له به نی عامری کورپی لوئهی بوو، که یه کییک بوو له وانهی که به شداری غه زوهی به دری کرد، سوبه یعه که پیاوه کهی سه عدی کورپی خه وله بوو له و سالهی که سه جی مال ئاواپی تییدا کرا وه فاتی کرد ومرد، سوبه یعه له و کاته دا دوو گیان بوو، زوری نه برد دوا ی مردنی منالّه کهی بوو، دوا ی ئەوه که له زه یسانی پاک بوویه وه، ده ستیکی هیئا به خویدا و خو ی پازانده وه بۆ داخوازه یکه ران، رۆژیک أبو السنا بل ی کورپی بعکک ، که پیاویکی هوژی به نی عبد الدار بوو، بینی که سوبه یعه خو ی پازاندوته وه، پیی ووت ئەوه چیه ئەلیی خو ت بۆ داخوازیکه ران پازاندوته وه و ده ته ویت شوو بکه یته وه، سویند به خوا ناتوانیت شوو بکه یته وه دوا ی چوار مانگ و ده رۆژی تر نه بیت، سوبه یعه یه ده لیی : کاتیک ئەو پیاوه ئەوه ی پی ووتم، خو مم کو کرده وه و ئیواره رۆشتم بۆ لای پیغه مبه ری خوا (صلى الله عليه وسلم) و له و باره یه وه پرسیارم لی کرد، ئەویش پیی ووتم مادام منالّه کهت بووه و حه مله کهت دانا وه، ئیتر تو ته حه لولی عیده ت کردوو، وماوه ی خو ت ته واو کردوو، وه فه رمانی پیکردم به شوو کردنه وه ئەگه ر ئاره زووی ده کات ..

ئەم ږیوایه ته به لگه بوو له سههه ئه وهی عیده و ماوهی ئەو نافرته هی که دوو گیانه و میردکهی مردووه، ته نها به بوونی مناله که هی ماوهی شه ری خوی ته واو کردووه و پاش ئه وهی که له زه یسانی پاک بوویه وه ده توانیت شوو بکاته وه و هیچ ږیگریه که له به رده میدا نامینیت .

ږیویسته ئه وش بلیین ئه گهر هاتوو نافرته تیک ږیاوه که هی مرد به لام دوو گیان نه بوو، ئه وا (عیده) ماوه که هی ئه وه نده یه که پاش مردنی میرده که هی چوار مانگ و ده ږوژ ده بیت چاوه ږوان بکات ئه مجا ده توانیت شوو بکاته وه، چونکه له و ماوه یه دا دروست نیه تا وه کو به ته واوی دلنیا ده بیته وه له پاک بوونه وهی ږه می له ږیاوی یه که می، وه که خوی گه وره فه رموویه تی: ﴿وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا لَا يَرْبِضْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾ [البقرة : 234] .

واتا : ئه وانته تان که ده مرن و، ژنیان لی به جی ده مینیت، عیده هی ژنه کانیان چوار مانگ و ده ږوژ، له و ماوه یه دا ده بیت خویان له بوون و خو ږازاندنه وه دوور بخه نه وه، ئاماده نه بن بو داخواری کردنیان، به لام پاش به سههه ڇوونی ئه و ماوه دیاریکراوه، له سنووری حه یاو حورمه تدا ده توانن هه موو ئه و شتانه ئه نجام بدهن، ئه و کاته نه که سوکاری خویان و نه که سوکاری میرده کانیان حه قیان نیه ږیگیان لی بگرن بو ئه و شتانه، به مه رجیک ئه وان خویان له سنووری شه ری خودا ده رنه چن .. خودا زور ئاگادارو شاره زایه به هه موو کرده وه یه کتان، به لام ئه گهر سکیان ږو، ئه وه ده بی چاوه ږی بکه ن تا منداله که یان ده بیت، ئینجا شوو بکه نه وه .

خوی گه وره ش زاناته ره ..